

persbericht

van het EU-drugsagentschap in Lissabon

Nr. 12/2002

EMBARGO: 11.00 uur (Brussel) 3 oktober 2002

Jaarverslag 2002 over de stand van de drugsproblematiek in de kandidaat-MOEL

Probleem van illegale handel verergerd door persoonlijk gebruik

KANDIDAAT-MOEL DOEN UITERSTE BEST OM HET DRUGSPROBLEEM AAN TE PAKKEN

Vandaag verschijnt een belangrijk nieuw verslag over het drugsprobleem in de Midden- en Oost-Europese landen (MOEL) die zich hebben aangemeld voor het EU-lidmaatschap. Het verslag schetst een beeld dat "drastisch anders" is dan dat van vijf tot zeven jaar geleden. Volgens het verslag werden deze landen destijds alleen gezien als doorvoerkanalen, met alle stereotypes van dien, zoals de "gevaaren" voor EU-burgers. "Tegenwoordig", stelt het verslag, "worden deze landen ook als drugsafzetgebied gezien".

Volgens het jaarverslag 2002 over de stand van de drugsproblematiek in de kandidaat-MOEL wijzen de beschikbare gegevens op een almaar stijgend drugsgebruik in de MOEL. Dit geldt voor drugs als heroïne, die lokaal geproduceerde opiaten geleidelijk aan het vervangen is, maar ook voor "nieuwe" drugs als amfetaminen of ecstasy, waarvan een deel uit de EU wordt geëxporteerd, om in de MOEL afgezet te worden.

Het verslag signaleert verder dat drugsconsumptie er vaak gepaard gaat met risicogedrag, en dat de kans op verspreiding van drugsgerelateerde infectieziekten onder intraveneuze drugsgebruikers nog heel groot is.

Dit verschijnsel moet worden gezien in de context van een ontluikende consumptiegerichtheid van jongeren, die verder wordt gekenmerkt door verbruik van alcohol en tabak.

Het verslag voegt hieraan toe dat **kandidaat-MOEL** zich tegelijkertijd geconfronteerd zien met enerzijds de noodzaak relevante wettelijke maatregelen te ontwikkelen en administratieve en coördinerende structuren op te zetten om het drugsprobleem aan te pakken, en anderzijds de dekking en reikwijdte van de dienstverlening op dit gebied te verbreden, om zodoende op een lijn te komen met het "acquis" en de beste praktijken van de EU.

Hoewel de toetreding tot de **EU** actief door de Commissie en de lidstaten wordt gesteund, hebben deze staten nog de grootste moeite met de implementatie en financiering van maatregelen waar de **EU** 20 jaar voor nodig had, en waaraan nog steeds wordt gewerkt.

Georges Estievenart, directeur van het **EWDD**, vindt dat de EU, na uitbreiding, de nieuwe lidstaten zal moeten helpen om een allesomvattend, duurzamer antwoord te vinden op deze complexe vraag. "Waarschijnlijk zullen er nieuwe politieke initiatieven nodig zijn."

Eerst doorvoerkanaal, nu ook afzetgebied

BELANGRIJK: EMBARGO TOT 11 UUR (Midden-Europese tijd) 3/10/2002

Onder de loep genomen ...

Het vandaag verschenen verslag stelt dat de rol van de **kandidaat-MOEL** bij het transporteren en opslaan van heroïne wordt bevestigd door de grote drugsvangsten langs de Balkanroute en in midden-Europa. Het voegt er echter aan toe dat de **MOEL** steeds meer als afzetgebied worden gezien, naarmate hun eigen consumptie van heroïne stijgt.

Volgens het verslag zijn gebruikspatronen in de **MOEL** aan het veranderen. Lokaal geproduceerde opiaten en andere substanties worden steeds meer vervangen door heroïne. Tegelijkertijd breidt het gebruik ervan zich uit van belangrijke stedelijke centra naar alle regio's. Als gevolg staat heroïne - dat voornamelijk intraveneus wordt gebruikt - bovenaan de lijst van substanties die gerelateerd zijn aan problematisch drugsgebruik. Dit verklaart de gelijktijdige toename in de vraag naar behandeling voor opiaatverslaving.

Het **EWDD** voegt hieraan toe dat, hoewel de HIV-epidemie tot het midden van de jaren negentig grotendeels aan intraveneuze drugsgebruikers in de **MOEL** voorbij lijkt te zijn gegaan, er nu aanwijzingen zijn voor wijdverspreid risicogedrag in verband met drugsgebruik.

De drie **Baltische staten** zijn er het ergst aan toe. De verspreiding van HIV-infectie onder intraveneuze drugsgebruikers in **Letland** en in het bijzonder in **Estland** is "onrustbarend snel" toegenomen. En in 2002 was er een epidemie van HIV-infectie in een **Litouwse** gevangenis.

Reactie van het agentschap: "Het is absoluut noodzakelijk de dekking en reikwijdte van de dienstverlening te verbeteren en overal waar drugs worden gebruikt - waaronder bijvoorbeeld gevangenis - schadebeperkende maatregelen in te voeren."

MOEL fungeren nog steeds als doorvoerkanal voor cannabis die bestemd is voor de **EU**-lidstaten. Net zoals in de **EU** is cannabis in deze staten de meest gebruikte drug. Het gebruik is vooral experimenteel of recreatief. Synthetische drugs winnen ook steeds meer aan populariteit onder jongeren. Hun productie is dan ook sterk toegenomen. De wereldwijde prevalentie van ecstasygebruik heeft als verrassend gevolg gehad dat deze drug vanuit de **EU** naar de **MOEL** wordt geëxporteerd en andersom.

De Europese Commissie: "een katalysator voor actie"

"Binnen deze context", stelt het verslag "hebben de **MOEL** belangrijke stappen genomen om de relevante wettelijke maatregelen te ontwikkelen en administratieve en coördinatiestructuren op te zetten. Bovendien hebben de 10 kandidaat-**MOEL** in het kader van de uitbreiding van de **EU** hun drugsbestrijdingsactiviteiten aangepast aan het veelzijdige *acquis communautaire* op het gebied van drugs.

Alle kandidaat-**MOEL** hebben de drie drugsbestrijdingsverdragen van de **VN** ondertekend en geratificeerd, maar de uitvoering van nationale wetgeving verschilt aanzienlijk van land tot land. De nationale drugscoördinatie- en besluitvormingsstructuren in de meeste kandidaat-**MOEL** zijn nu, overeenkomstig de nieuwe wetgeving, "verwikkeld in een proces van dynamische verandering".

Het verslag stelt verder dat sinds midden de jaren 90 de ontwikkeling van drugsbeleid en drugsstrategieën in de **MOEL**, net zoals in de meeste **EU**-lidstaten, door twee factoren wordt beïnvloed: de veranderlijke aard van het drugsfenomeen, dat steeds grotere delen van de gemeenschap raakt, en het multidimensionale karakter van het probleem, dat een landelijk gecoördineerde, pan-sectorale respons vereist. "Over deze periode hebben de initiatieven van verschillende internationale organisaties, waaronder met name de **Europese Commissie**, gefungeerd als katalysator voor de ontwikkeling van nationale responsen op het drugsfenomeen."

./.

In de meeste gevallen worden de nationale drugsstrategieën ondersteund door deskundigen uit de **EU**-lidstaten, en wel binnen het kader van het PHARE-samenwerkingsproject op het gebied van drugs, dat door de **EG** wordt gefinancierd.

De vaart erin houden

Mike Trace, voorzitter van de raad van bestuur van het EWDD, zegt: "De positieve manier waarop de ontwikkeling van nationale strategieën wordt benaderd laat zien hoe betrokken de regeringen in de **MOEL** zijn, en toont aan dat het drugsprobleem op politiek niveau wordt erkend. De meeste van de onlangs aangenomen beleidsstukken zijn concrete actieplannen, met vermelding van doelstellingen, specifiek te behalen resultaten, prestatie-indicatoren en financiële vereisten voor uitvoering voor het beleid.

Hij voegt hieraan toe: "Men is zich steeds meer ervan bewust dat betere informatie over drugs nodig is, dat maatregelen moeten geëvalueerd worden, en dat deze zaken in de nationale actieplannen moeten geïntegreerd worden. Dit heeft, via de uitvoering van een gezamenlijk EWDD/PHARE-project, geleid tot de oprichting van de **EWDD** nationale drugsinformatie 'focal points'. De **Europese Commissie** en het **EWDD** ondersteunen momenteel via de partnerprojecten tussen **EU**-lidstaten en kandidaat-lidstaten de uitwerking van nationale actieplannen voor de ontwikkeling van drugsinformatiesystemen in alle kandidaat-**MOEL**".

Het verslag voegt eraan toe dat alle nieuwe drugsstrategieën in de kandidaat-lidstaten streven naar overeenstemming tussen het binnenlandse drugsbeleid en het beleid op **EU**-niveau. Desalniettemin zijn de mogelijkheden om de goedgekeurde maatregelen op effectieve wijze uit te voeren beperkt, en zijn de toegewezen middelen over het algemeen ontoereikend. Als gevolg zijn er landen waar de nationale coördinatiemechanismen op laag operationeel niveau de uitvoering van het beleid verhinderen, en ontbreekt het nog steeds aan regionale samenwerking.

Het is daarom essentieel, aldus het verslag, dat de betrokken landen doorgaan met de versterking van hun beleid, instellingen en coördinatiemechanismen, en daarvoor meer middelen beschikbaar maken. Het verslag stelt verder met nadruk dat de inspanningen van de **kandidaat-lidstaten** om hun bestrijdingsacties in overeenstemming te brengen met die van de **EU** en haar lidstaten niet alleen erkenning, maar ook blijvende steun verdienen.

Wenken voor de redactie

De Europese Commissie gaf in december 2000 het groene licht aan samenwerking tussen het EWDD en de MOEL.

Het project, dat een begroting van € 2 miljoen heeft en onder het PHARE-programma valt, ging op 1 maart 2002 van start. Het omvat in het bijzonder de 10 kandidaat-MOEL (Bulgarije, Tsjechië, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Polen, Roemenië, Slowakije en Slovenië). Verder wordt zoveel mogelijk getracht Albanië, Bosnië-Herzegovina en de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië bij de EWDD-activiteiten te betrekken. Daarbij ligt de nadruk op verdere uitbreiding van de nationale Focal Points en drugsinformatiesystemen. Alle kandidaat-landen richten nu zelf nationale Focal Points op.

Een interactieve on-lineversie van het Jaarverslag 2002 over de stand van de drugsproblematiek in de MOEL is te verkrijgen op <http://candidates.emcdda.eu.int>.

Contactpersoon: Joelle Vanderauwera, Media relations, Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving
(EMCDDA), Rua da Cruz de Santa Apolónia 23-25, PT-1149-045 Lissabon, Portugal.
Tel: ++ 351 21 811 3000 • Fax: ++ 351 21 813 1711 • e-mail: Joelle.Vanderauwera@emcdda.org